

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Nevarnost v Aziji

Vzhodna Azija preživlja že nekaj let velike pretrse, ki se vsak trenutek lahko spremene v katastrofo, ki bo potegnila v svoj vrtnec tudi Evropo in ostali svet. Ogromna Kitajska, ki ima sama skoraj četrtino vsega človeštva na zemlji, gnije in razpada. O kakšni kitajski državi v pravem pomenu te besede sploh ni mogoče govoriti. Nankinška vlada, ki nastopa kot voditeljica in zastopnica Kitajcev, vlada v resnici samo nad manjšim delom Kitajske. Japonci so odcepili Mandžurijo in še nekatere druge pokrajine ter napravili iz njih »samostojno« cesarstvo Mandžukuo, v katerem vzdržujejo veliko vojsko in se pripravljajo že samo zaenkrat na nesrečev milijon svojih ljudi z obojima. Mongolija je deloma v ruskih, deloma v mandžursko-japonskih rokah, deloma ji pa vladajo več ali manj samostojno razni mogočniki. V Tibetu je kitajska nadoblast samo prazna beseda, na jugu same prave Kitajske pa gospodarijo po svoji mili volji komunisti, pred katerimi so zaenkrat z vsemi naporji še obranili veliko pristaniško središče Fuchow, a kdo ve, za kako dolgo?

Med tem se pa na vsej črti nadaljuje izzivalna politika nenasitnega in neželjanega japonskega imperializma. V Mandžuriji, katero imajo kljub »samostojnosti« in »neodvisnosti« popolnoma v svojih rokah izzivajo Ruse, da bi jih pripravili ob potrpljenje in izzvali njihov napad, kajti toliko previdni so Japonci vendarle, da sami ne žele začeti vojne in prevzeti nase odjaja napadalcev. Ti naj bi bili Rusi, zato pa so se sedaj lotili zlasti ruske vzhodne kitajske železnice, ki veže Zabajkalje preko Mandžurije z Vladivostokom. To železnico bi Japonci radi dobili v svoje roke, nočejo pa sprejeti ruskih pogojev za odkup. Da bi mogli ruske železniške uradnike in nameščence odstraniti in železnico kratkoma zapleniti ter s tem izzvati ruski napad, so si izmislili pravilico o zaroti, vohanstvu in sabotaži. Razbodbali so v svet, da so Rusi hoteli pobiti mandžurske ministre in japonske vojaške ter civilne dostojanstvenike ter prijeli in pozapri skoraj vse funkcionarje železnice, obenem pa začeli izganjati iz Mandžurije sploh vse ruske državljane. Istočasno so spravili pa na ruske meje ogromno število mandžurskih in japonskih čet in pripravili vse tako, da bi se vojna lahko vsak trenutek pričela.

Vprašanje nastane zato, čemu si Japonci toliko žele oboroženega spopada z Rusijo? Pred vsem zaradi tega, da bi jo popolnoma izrinili iz vzhodne Azije, zlasti pa od obal Tihga oceana in na ta način dobili z zavarovanim hrbtnom proste roke za svoje imperialistične akcije na Kitajskem ter pozneje bolj na jugu, posebno v Avstriji. Pri tem črtačunajo na dvoja: 1. da bo ostali svet pustil Rusijo zaradi njenega boljševizma osamljeno in bo morda nastala še v njej sami protiboljševiška revolucija; 2. pa da Rusija sedaj še ni dovršila zadosti načrtov za varnost in obrambo svoje posesti v vzhodni Aziji. Pri tem se namreč zavedajo, da je vsako zavlačevanje spopada Rusiji le v korist, Japonci pa v škodo. Rusi so namreč naselili v dobrih dveh letih na Daljnem vzhodu okoli 3 milijone poljedelcev, da bi si tako zagotovili v primeru vojne prehrano tik za bojiščem, obenem so pa zgradili na transsibirski železnici še drugi tir in v Sibiriji veliko, tudi vojno industrijo. Toda njihov namen je naseliti tam še več milijonov ljudi in zgraditi še večjo industrijo. Čez nekaj let, ko bi bilo vse to do-

Cosyns in Elst na poti v Ljubljano

Velik dogodek v slovenskem Prekmurju — Stratosferski balon v Zenavljah — Zanimanje vsega sveta — Consyns in Elst povabljeni v Ljubljano — Balon potuje preko Maribora v Belgijo

MURSKA SOBOTA 20. avgusta. V soboto zvečer je ob 20. uri pristal stratosferski balon belgijskega profesorja Cosynsa in njegovega spremljevalca van der Elsta v vasi Zenavljah v bližini Gor. Petrovcev v Prekmurju. Letalca sta spustila iz gondole vrh, katero so prijeli tamkajšnji domačini, ki so prihiteli na pomoč in balon spravili na tla. Cosyns in Elst sta bila popolnoma izčrpana, tako, da sta se zgrudila na tla čim sta izstopila iz gondole. Ko sta dala potrebna navodila sta odšla k tamkajšnjemu šolskemu upravitelju Škergetu, pri katerem sta prenočila v noči od sobote na nedeljo in si popolnoma opomogla.

Vest, da je stratosferski balon pristal v našem Prekmurju, se je naglo razširila po vsej tamkajšnji okolici, kakor tudi po Jugoslaviji in vsem svetu. Takoj so pričeli vreti v Zenavljah ljudje z vseh strani, prispeli pa so tudi poročevalci domačih in tujih listov, katerim sta dala Cosyns in Elst podrobna poročila o svojem poletu. Od starta v Belgiji do pristanka v Prekmurju sta preletela 9.000 km in dosegla

najvišjo višino 16.000 metrov nad Monakom v Nemčiji. Višje se tudi nista nameravala dvigniti, ker jima ni šlo za rekord, ampak samo za znanstvena raziskovanja. Dosegla sta vse rezultate, ki sta jih pričakovala. Aparati so funkcionirali naravnost vzorno in so vsi v najboljšem stanju.

Gondolo so oddelili od balona, ki je bil izprazen in ker ga je ponoči dež zmočil, včeraj posušen na njivi in travniku pri Zenavljah, kjer se je spustil na tla. S pomočjo domačinov, med katerimi so tudi bivši sezonski delavci v Franciji, ki razumejo za silo francoski in so se zato z letalcema mogli sporazumeti, so gondolo in balon še včeraj spravili v Petrovce, kjer so jo položili na prostem poleg tamkajšnjega poštnega urada, katerega ključio že dva dni listi vsega sveta. Nocojšnjo noč sta prebela Cosyns in Elst pri petrovškem poštnem upravitelju. Do pozne noči sta čitala samo brzojavne čestitke, ki jih je sprejel tamkajšnji mali poštni urad od vseh strani za smela znanstvenika. Tako so postali Zenavljah, Petrovci, Murska So-

bota in sploh Prekmurje središče zanimanja vsega sveta, zlasti vsega časopisja. Oba letalca sta vstala davi že na vsezgodaj in sama nadzirala pakiranje in strumetov, posameznih delov itd. Balon in gondola bosta prepeljena v Belgijo na dveh tovornih vagonih. Oba za to potrebna vagona je pripravila in uredila mariborska delavnica državnih železnic.

Na povabilo belgijskega konzula v Ljubljani, g. ravnatelja dr. Dularja, se odpeljeta Cosyns in van der Elst še danes z avtomobilom v Ljubljano, kjer bosta pred rotovžem slovesno sprejeta. Zvečer bo Cosyns po ljubljanskem radiu, ki bo zvečan z oddajnimi postajami vsega sveta, dal kratko poročilo o svojem in svojega tovariša poletu. Potem bo v hotelu »Union«, kjer se Cosyns in Elst nastanita, slavnostni banket, katerega priredi ljubljanski Autoklub. Letalca se bosta vrnila iz Ljubljane v Belgijo jutri z letalom, ki bo odletelo z ljubljanskega letališča. Balon in gondolo bosta pa odposlani preko Maribora.

Hitlerjevo imenovanje legalizirano

PRI VČERAŠNJEM GLASOVANJU JE 40 MILIJONOV NEMCEV POTRDILO HITLERJA ZA VODITELJA DRŽAVE.

BERLIN, 20. avgusta. Agitacija za včerajšnji plebiscit, katerega namen je bil potrditi imenovanje Adolfa Hitlerja za Hindenburgovega naslednika in voditelja Nemčije, je bila sicer kratka, zato pa izvedena z naravnost ogromnim aparatom. Tudi včerajšnji dan, ko so državljani Nemčije že volili, se je agitacija nadaljevala na vseh krajih in koncih. Glasovanje se je pričelo jutraj ob 8. uri, pred volilnimi lokali pa so se že mnogo prej trle množice volilcev. Naval je bil ves dan do 18. ure ob zaključku tako velik, da je bila udeležba tokrat še večja, kakor pri zadnjem plebiscitu o izstopu Nemčije iz Društva narodov. Red so vzdrževali oddelki policije in posebni oddedi napadalnih čet. Vsak volilec je dobil po izvrstitvi volilnega akta potrdilo, da je glasoval. Vsa procedura je bila organizirana tako, da je bilo pač že vnaprej gotovo, da mora biti Hitlerjevo imenovanje potrjeno z ogromno večino glasov, vendar se pa ni pričakovalo, da bo udeležba tako velika, kakor je bila. Po prvih uradnih vesteh je bilo oddanih za potrditev Hitlerjevega imenovanja 39 mili-

ionov 200.000 glasov, proti 4 milijone 400.000 glasov, neveljavnih pa je bilo 891.000 glasovnic. S tem je Hitlerjevo imenovanje za voditelja Nemčije legalizirano.

BERLIN, 20. avgusta. Po avtentičnih uradnih podatkih je od 45.473.635 volilnih upravičencev glasovalo včeraj vsega skupaj 43.521.710 ljudi, od tega 38.362.760 z »da« in 4.294.654 z »ne«. Neveljavnih je bilo 872.000 glasovnic. Število glasov z »ne« se je od plebiscita 12. novembra lani, ko je znašalo 2.100.765 glasov skoraj podvojilo, kar razlagajo vladni krogi kot dokaz »svobodnih volitev«.

Kralj Aleksander na Bledu

LJUBLJANA, 20. avgusta. Z včerajšnjim brzovlakom ob 10. uri se je pripeljal semkaj Nj. Vel. kralj Aleksander, kjer so ga pozdravili na glavnem kolodvoru predstavniki civilnih in vojaških oblastev. Po kratkem odmoru je nato kralj nadaljeval pot na Bled, kjer je v gradu Suvoboru na letovišču že več časa Nj. Vel. kraljica Marija s kraljevičji. Nj. Vel. kralj ostane na Bledu več časa.

Japonski. Kar se pa tiče Rusije same, nikakor ni za vojno in bi jo sprejela samo ako bi bila k temu prisiljena, v tem primeru bi pa vrgla proti Japonski vse svoje ogromne sile. General Trockij je te dni izjavil, da postavi lahko na bojne poljane 16 milijonov mož. Vendar bi se prve čase najbrže omejila samo na obrambo svojega ozemlja in svojih azijskih interesov. Na vsak način pa bi utegnila vojna med Rusijo in Japonsko postati nevarna tudi za ostali svet, zlasti za Evropo. Netiva je dandanes povsod veliko, zato moremo želeti le eno, da te vojne ne bi bilo!

Združene države podprejo Rusijo

LONDON, 20. avgusta. Položaj na Daljnem vzhodu je še nadalje nezmanjšano napet in obstaja dalje nevarnost krvavega spopada. Nobenega dvoma ni, da bo sovjetska vlada energično odklonila vse nasilne ukrepe mandžurske vlade na vzhodni kitajski železnici. V Londonu so zaradi takega položaja zelo vznemirjeni, v političnih krogih pa se zatrijuje, da bo v primeru rusko-japonske vojne ameriška vlada poslala v Tokio ultimatum. Ako bi japonska vlada ta ultimatum odbila, bi Združene države Severne Amerike napovedale Japonski vojno. Mimo tega je bil te dni podpisan rusko-kitajski dogovor o skupni obrambi Sing Kiang, to je kitajskega Turkestana kakor tudi dogovor o skupni obrambi avtomobilske ceste med Afganom in Ulaubakom.

RINTELENOVO PREMOŽENJE ZAPLENJENO.

DUNAJ, 20. avgusta. Uradno se poroča, da je državna oblast zaplenila 70.000 šilingov vredno vilo dr. Rintelena z vsem inventarjem, kakor tudi vse njegove naložbe v bankah. Mimo tega je bilo zaplenjeno premoženje tudi raznim drugim osebam, ki so bile zapletene v zadnji upor.

ITALIJSKE VOJAŠKE VAJE.

RIM, 20. avgusta. Včeraj jutraj so se pričele v bližini Bolonje in Florence velike italijanske vojaške vaje, katerim prisostvujejo tudi kralj Viktor Emanuel, Mussolini in razni drugi voditelji fašistične Italije. Vaje bodo trajale do 24. t. m.

VRNITVE IZ ITALIJE.

DUNAJ, 20. avgusta. Podkancelar Starhemberg se je včeraj vrnil z letalom na Dunaj. Prav tako je včeraj popoldne prispela iz Riccione v Italijo tudi vdova po pokojnem dr. Dollfussu z obema otrokoma. Potovala je v spremstvu državnega podtajnika Karwinskega in je bila na Dunaju slovesno sprejeta.

Dnevne vesti

Veličasten zaključek tretjega Mariborskega tedna

SLOVESNA BLAGOSLOVITEV NOVEGA MOSTU NA OTOK. — SLJAJNO USPELE ZAKLJUČNE PRIREDITVE. — ČAROBNA BENGALIČNA NOČ. — VRATOLOMNE ATRAKCIJE CELJSKI AKROBATOV BUČARJA IN MLINARIČEVE.

Včeraj je bil slovesno zaključen letošnji Mariborski teden, ki je kakor smo večkrat naglasili, uspel nad vse pričakovanje. Letošnji obisk je dokaz, da je ta institucija na zdravih nogah in da bo nedvomno prinesla našemu mestu lepšo bodočnost. Dobro so pogodili prireditelji, ko so zaključne prireditve preložili na včerajšnji dan, ki je bil naravnost idealen. Že rano je oživel mesto in se je mestno vrvenje pričelo že dopoldne sletiti na Mariborski otok. Z zelenjem in zastavicami okrašeni avtobusi so že v dopoldanskih urah prevozili na otok, ki je bil podnevi v znamenju sporta, zvečer pa v znamenju najboljšega razpoloženja, več tisoč ljudi. Mirno lahko trdimo, da je včeraj obiskalo naše kopališče in prireditve na njem nad 8.000 oseb.

Zjutraj ob 8. uri je bila najprej na programu slovesna blagoslovitev novega železnega mostu, ki je bil okrašen z girlandami. Most je blagoslovil stolni župnik msgr. g. Umek. Slovesnosti je prisostvovalo precej ljudi in so bili navzoči tudi številni predstavniki državnih in samoupravnih oblasti, med njimi mestni župan g. dr. Lipold, okrajni glavar g. dr. Senekovič, narodni poslanec g. Pivko, šef mestne policije g. Radošević, zastopnik mestnega poveljnika polkovnik Čajkovski, polkovnik domačega pehotnega polka polkovnik g. Glišič, poveljnik orožniške čete major g. Gerovac, inž. Šlajmer, magistratni direktor Rodošek, ravnatelj »Putnika« g. Loss, okoliški župani in drugi. Po blagoslovitvi je imel nagovor stolni župnik g. Umek, ki je omenjal važno vlogo mostov. Za njim je nagovoril zbrane odlične predstavnike in občinstvo mestni župan g. dr. Lipold. V toplih besedah se je zahvalil najprej vsem, ki so pripomogli do zgraditve mostu in želel, da bi bil v srečo mesta in prebivalstva okolice. Omenjal je žrtve, ki so bile doprinešene za uresničenje ogromnega načrta, ki pa je šele prva etapa, ker bo v doglednem času prav gotovo otok zvečan po mostu še z desnim bregom Drave.

Po končani blagoslovitvi je bil sestanek predstavnikov in gostov na verandi na otoku. Pri tej priliki je mestni župan

g. dr. Lipold ponovno pozdravil vse navzoče. Spregovoril pa je tudi župan občine Kamnica g. Peter Lavrenčič, ki se je zahvalil mestni občini za doprinešene žrtve in naglasil, da bo imela od njih velike koristi vsa okolica, zlasti pa kamniška občina. Tudi je naglasil potrebo po čim tesnejšem sodelovanju med mestno in okoliškimi občinami, kar bo v prid vsemu prebivalstvu.

Med tem pa se je razvijalo na otoku pestro življenje. Na otoku je bil start veslaških tekem, ki jih je priredil Mariborski veslaški klub. Popoldne so bile mednarodne plavalne in skakalne tekme, ki jim je z zanimanje sledilo več tisoč gledalcev. V odmorih sta popoldne nastopila tudi akrobata Bučar in Mlinaričeva. Vso pestrost popoldneva z vsemi prireditvami so tudi filmali. Ko je legel na zemljo mrak, je pričelo postajati na otoku vedno živahnejše. Prihajale so nove množice in je bila pestrost ob žaru reflektorjev in močnih električnih žarnic še bolj slikovita. Posebno značilnost pa je dala lepemu večeru čarobna bengalična razsvetljava. Pestrobavne rakete, bombe, napad na tribuno, slap, inicialke Mariborskega tedna, mestni grb, »Maks in Maksič«, plamenice okrog velikega bazena in vse ostalo, je bilo predmet velikega zanimanja in navdušenja. Na žici, napeti nad velikim bazenom, sta celjska akrobata Bučar in Mlinaričeva tudi zvečer izvajala vratolomne akrobacije. Kakor lani tako je bila tudi letos publika z njunimi nastopi nadvse zadovoljna in je oba po vsakem nastopu nagradila z viharim aplavzom. Mirno lahko trdimo, da nič ne zaostajata za pokojnim prof. Strohschneiderjem in da ga v nekaterih točkah prekašata. Njuni valčki, promena, kavana in gostilna, brivnica, vaje z obročem itd. vse je vzbujalo v množici strah in občudovanje obenem. Oba sta naša odlična slovenska akrobata in je prav, da sta stalna gosta prireditev Mariborskega tedna. Na svoj račun pa je prišel tudi tobogan. Tako je trajalo najboljšo razpoloženje vse do reneja jutra. Vsi so odhajali z otoka veseli in zadovoljni z vsem, kar jim je nudil.

Nov okrajni glavar v Slovenjgradcu. Za okrajnega glavarja v Slovenjgradcu je imenovan dr. Franc Hrašovec, doslej okrajni glavar v Metliki na Dolenjskem.

Himen. Davi se je v tukajšnji magdalenski cerkvi poročil g. Ferdo K a v č i č, profesor telovadbe v Dubrovniku, z gospodično Many K r i s t a n o v o, zasebnico v Studencih. Kot prič sta bila za ženina njegov brat Tone Kavčič, topograf, za nevesto pa njen oče g. Josip Kristan, delovodja drž. žel. v Mariboru. Bilo srečno!

Kongres pravnikov. V Zagrebu bo v dneh 7. in 8. septembra kongres pravnikov kraljevine Jugoslavije. Na kongresu bodo obravnavali razna stanovska in druga pereča vprašanja.

Namestitev novih učiteljev. Na kongresu jugoslovanskega učiteljskega združenja, ki je bil včeraj v Beogradu in na katerem so se obravnavale razne stanovske in druge zadeve našega učiteljstva ter je bil izvoljen za predsednika JUJ g. Ivan Dimnik iz Ljubljane, je prosvetni minister g. Šumenkovič med drugim omenil, da bo z letošnjim novim šolskim letom nastavljenih 1200 novih učiteljskih moči. V dravski banovini, kjer je okrog 500 nezaposlenih učiteljev, bo z novim šolskim letom nameščenih 201, med njimi 55 abiturientov in 146 abiturientk. Sprejeti bodo v službo vsi učiti. kandidati, ki so odslужili vojaški rok in tudi tisti učitelji, ki so morali zapustiti svoja mesta zaradi vojaške službe. Sprejete bodo nadalje v službo tudi maturantke iz leta 1932. Ostali nezaposleni učitelji pa bodo namešчени ob prvi priliki.

Velik shod JNS v Ljutomerškem okraju. Okrajna organizacija JNS za ljutomersko-radgonski okraj, je sklicala za nedeljo, 26. t. m. ob 8. uri javen shod na Glavnem trgu v Križevcih pri Ljutomeru. Na shodu bodo poročali minister na razpoloženju g. Pucelj, senator dr. Ploj ter narodni poslanci Petovar, Dobrovoljac in Zemljič. Vabljeni so vsi pristaši in somišljeniki, naj se shoda v čim večjem številu udeležijo.

Javen shod JNS v Križevcih pri Ljutomeru. Sreska organizacija Jugoslovanske nacionalne stranke za okraj ljutomersko-radgonski, sklicuje za nedeljo, 26. avgusta 1934 ob 8. uri javen shod na Glavnem trgu v Križevcih. Na shodu bodo govorili minister n. r. in n. posl. g. Pucelj, senator dr. Miroslav Ploj ter narodni poslanci gg. Lovro Petovar, Milan Dobrovoljac in Jakob Zemljič. Vabimo vse pristaše, kakor tudi vse one, ki danes še ne stojijo v naših vrstah, da se zanesljivo udeležijo shoda, na katerem boste slišali resnico, o splošnem političnem in gospodarskem položaju, o delu JNS in narodnih poslancev v parlamentu in med narodom.

Otvoritev novega strelišča pri Sv. Križu nad Mariborom. Naš obmejni strelski pokret je obogatel za novo obmejno strelsko postojanko. Agilni fantje pri Sv. Križu nad Mariborom so si uredili svoje strelišče, ki ga bodo slovesno otvorili v nedeljo 26. tm. K otvoritvi so vabljene vse bratske strelske družine in našim strelcem naklonjeno občinstvo. Sprejem gostov bo ob 9. uri dopoldne pri strelišču. Po otvoritvi bo velika slavnost.

Ljubljanski železničarji bodo obiskali Maribor in Pohorje. Združenje železniških uradnikov, ki ima oblastno upravo v Ljubljani, bo priredilo 1. in 2. septembra društveni izlet v Maribor in na Pohorje ter v bližnjo mariborsko okolico za svoje člane in njih svojce ter po člane vpeljane goste. V Mariboru si bodo ogledali industrije, obiskali bodo otok in priredili izlete v bližnjo okolico. Nekaj pa jih bo pohitelo tudi na naše zeleno Pohorje. Maribor se veseli njihovega prihoda in so lahko prepričani, da jih bo navdušeno sprejel.

Združenje jugoslovanskih nacionalnih železničarjev in brodarjev, podružnica Maribor, sklicuje za sredo 22. t. m. ob 19.30 v mali dvorani Narodnega doma članski sestanek uradnikov biv. III. kategorije, da se podrobno in stvarno pogovorimo o položaju. Pridite vsi točno in zanesljivo!

Prepovedana paša čebel v Prekmurju. Ker so čebele v občinah Boginja, Beltinci, Črenšovci in Dobrovnik obolele, je prepovedana paša drugih čebel na tem področju. Prav tako je prepovedano postavljati panje ob železniški progi od mosta čez Muro do meje murskosoboškega okraja.

Nove občinske volitve. V občini Šmarje okolica bodo zaradi izločitve iz bivše občine Šmarje 14. oktobra t. l. nove volitve občinskega odbora.

Tujski promet. V prvi polovici avgusta meseca je bilo pri policiji prijavljenih 1225 oseb, in sicer 309 tujcev, od teh jih je bilo 85 z Dunaja, 71 z Gradca in 233 iz drugih mest.

Asfaltna cesta Zagreb-Beograd. Poročali smo že, da je odobren večmilijonski kredit za asfaltno cesto Zagreb-Beograd, ki jo bodo pričeli kmalu graditi. Že v septembru bodo priobčeni pogoji in bo izdelan celotni proračun.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 20 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 14,7 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 19,8 stopinjah 739, reduciran na ničlo pa 737; relativna vlaga 80; vreme tiho in jasno; vremenska napoved pravi, da se bo vreme poslabšalo.

Na Balkanske igre! Na splošno željo sportnih krogov priredi »Putnik« v nedeljo 26. t. m. in v soboto in nedeljo 1. in 2. septembra (dvodnevni izlet) 125 Din za Francelj v Zagreb, da nudi tudi Mariborčanom priliko, ogledati si gigantske napore naših atletov v boju z reprezentativnimi ekipami balkanskih narodov o priliki letošnjih V. Balkanskih iger. Ker so jugoslovanski atleti letos v posebno dobri formi, se obeta udeležencem izleta razen čistega sportnega užitka tudi zadovoljenje, biti priča eventualne zmage jugoslovanske reprezentance nad renomiranimi atleti Grčije. Zato vlada za ta izlet že sedaj izredno zanimanje. Hitite s prijavami, da si pravočasno zasigurate prostor! Vozna cena: 26. tm. 115 Din, 1. in 2. septembra (dvodnevni izlet) 124 Din za osebo. Nadaljnje informacije in prijave pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova c. 35, tel. int. 21-22.

»Putnika« izleti z avtokarom: Bled 26. avgusta in 2. septembra 135 Din. Rogaška Slatina 26. avgusta in 2. septembra 55 Din. Maria Zell 23.—24. in 30.—31. avg. 210 Din. Logarska dolina 26. avgusta 110 Din. Zagreb 26. avgusta in 1.—2. septembra 115—125 Din. München-Oberammergau 26. avg. do 2. sept. pavšalna cena 1600 Din. Nadaljnje informacije, prijave, nabava valut pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21-22.

Grajski kino. Od danes ponedeljka dalje zvočni vefilm »Pesem z neba«. V glavni vlogi najboljši in najsimpatičnejši pevec sveta Kemp in Paul Hörbiger.

Kino Union. Od danes ponedeljka dalje znameniti film »Mata Hari« z najlepšim ljubavnim parom, Greto Garbo in Ramonom Novarom v nemškem jeziku. Sledi zvočni vefilm iz ruskega življenja »Volga, Volga«.

Motenje v želodcu in črevesu. Ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove« grenčice.

Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice urejeno prebavo. Specijalni zdravniki silnega slovesa spričujejo, da so z učinkom staro preizkušene »Franz Josefove« vode zadovoljni v vsaki oziroma. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zdravniški kongres v Meranu od 8. do 22. septembra. Letošnji mednarodni zdravniški kongres se vrši v Meranu od 8. do 22. septembra in bo tako v strokovnem ozir, kakor tudi glede organizacije potovanja, bivanja, raznih umetniških in drugih prireditev v vseh oziirih na višku. Najavljena so medicinsko-strokovna predavanja najznamenitejših kapacitet v nemščini, angleščini, francoščini, italijanščini itd. Med drugimi bo predaval prof. dr. R. Burian, ravnatelj fiziološkega instituta v Beogradu. Izmed družabnih prireditev je vredno omeniti fakultativne izlete v Dolomite, ogled znamenitih stavb in institucij ter velik koncert komponista Piera Mascagnija. Udeleženci bodo deležni znanih popustov na železnici, pri nas 50 ali 70%, v Italiji 70%. Nadaljnje informacije, prospekti, prijave, rezervacije hotelskih sob, prijave za kongres, nabava valut in vizumov pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21-22.

Na državni trgovski akademiji v Mariboru bo vpisovanje dne 1., 2. in 3. septembra od 8. do 12. ure. V prvi razred se sprejemajo učenci in učenke z nižjim tečajnim izpitom ali pa z zaključnim izpitom meščanske šole, ako niso prekorajčili 17. leta starosti (ob vpisu). Pri vpisovanju je treba predložiti zadnje šolsko spričevalo, rojstni list in davčno potrdilo za plačanje šolnine. Starejši učenke se smejo vpisati le z dovoljenjem banke uprave v Ljubljani. Učenci višjih letnikov prinesejo samo zadnje šolsko spričevalo in davčno potrdilo. Ob vpisovanju izpolnijo vsi učenci prijavo in jo kolkujejo s 50 Din, razen tega prispevajo 20 Din za zdravstveni fond ter odškodnino za dijaško knjižico. Šolnina je enaka oni na višjih srednjih šolah. Dopolnilni izpiti bodo 28. in 29. avgusta, vsakikrat ob 8. uri. Za izpite se je treba prijaviti ravnateljstvu do 23. t. m. s kolokvijo prošnjo in 30 Din takse za vsak predmet. Popravljalni izpiti bodo: pismeni 30. avgusta, ustni 31. avgusta, vsakikrat ob 8. uri. Zadevne prošnje na ravnateljstvo morajo biti vložene najpozneje do 23. t. m. z običajnim kolkom in s takso 10 Din za predmet. Pouk se prične 5. septembra ob 8. uri.

Na gospodinski šoli šolskih sester v Mariboru s pravico javnosti, se prične novo šolsko leto dne 15. septembra. Na šoli bodo: a) enoletna gospodinska šola; b) štirimesečni tečaji (sprejemajo se notranje in zunanje gojenke); c) gospodinsko-nadaljevalna šola za dekleta in gospe, ki zaradi pomanjkanja časa ne morejo obiskovati redne gospodinske šole ali tečaja. Udeleženke pridejo enkrat ali dvakrat na teden ter se uče šivanja, kuhanja, gospodinjstva, bolniške postrežbe in nege dojenčka. Vabimo uradnice, delavke, kmetiska dekleta, zlasti pa neveste.

Huda nezgoda. V Bohovi je doletela 22-letnega delavca Franca Kordoša hujša nezgoda. Mladenču je padla na glavo opeka z visokega odra in mu prebila lobanjo. Nezvestnega so takoj prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer upajo zdravniki, da bo po prestani operaciji ostal živ.

Nezgode. Včeraj je doletela 32-letnega, pri Sv. Križu stanujočega dninarja Jakoba Makola hujša nezgoda. Padel je s kolesa in si poškodoval desno ključnico. Predvčerajšnjim pa je padla 5letna Nada Vrbnjakova iz Slovenske Bistrice. Pri padcu si je zlomila desno roko. Isti dan pa je dobil roko v stroj ključavničar Emil Toplak, uslužben pri tvrdki Zelenka. Stroj mu je odtrgal dva prsta na desni roki. Vse tri ponesrečence so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Radio Ljubljana. Spored za torek 21. t. m. Ob 12.45: poročila; 13: čas in Frankeve variacije na klavirju; 13.30: violinski solistični koncert na ploščah; 19: otroški kotichek; 19.30: predavanje o pokopani preteklosti pod Prisankom; 20: orgelski koncert Blaža Arničja; 21: radio-orkester; 22.10: čas, poročila; 22.30: angleške plošče.

Slovesna blagoslovitev nove osnovne šole kraljeviča Andreja pri Sv. Miklavžu

POMEMBEN DOGODEK NA NAŠEM PODEŽELJU. — NOVA ŠOLA TRIRAZREDNICA JE ZGRAJENA Z ŽULJI TA MKAJSNJEGA LJUDSTVA IN PRIZADEVANJEM NARODNEGA POSLANCA G. KREJČIJA.

Lepa slovenska vas Sv. Miklavž na Dravskem polju je preživela včeraj velik zgodovinski dan. Po dolgih tridesetih letih truda in prizadevanja tamkajšnjega šolskega odbora je bila slovesno blagoslovljena in otvorjena nova šola trirazrednica. Da pa so bili uresničeni načrti, ki so tolikokrat splavali po vodi, je nesporna zasluga narodnega poslanca g. Antona Krejčija, ki je uvidel nujno potrebo, da se zgradi nova šola, ki bo ustrezala zahtevam današnje dobe. Trnjava, kakor malokatera, je kronika šole pri Sv. Miklavžu, čeprav sega v 18. stoletje. Tik pred vojno bi se bili kmalu že uresničili načrti, toda vojna vihra je prekrizala vse račune. Zbranega je bilo že precej gradbenega materiala, iz katerega pa so si nekateri, tako pripovedujejo hudomušneži, zgradili »svinjake«.

Tudi po vojni se zadeva ni ganila z mirne točke. Politična strast nekaterih krajevnih šolskih odborov je šla mimo tega nujnega vprašanja. Šele ko so se pojavili na površju novi ljudje z agilnim predsednikom krajevnega šolskega odbora g. Lešnikom in ko sta se za zadevo energično zavzela tudi narodni poslanec g. Krejči in okrajni glavar g. Makar, se je tam tudi v današnjih težkih gospodarskih in denarnih prilikah posrečilo to, česar niso zmogli drugi v dolgi dobi tridesetih let. Namesto stare enorazrednice, ki ni bila učilnica podobna, ki je bila pretesna, vlažna in mračna, menda ena najsiromašnejših v naši banovini, je dobil Sv. Miklavž novo moderno, vsem predpisom ustrežajočo šolsko poslopje, v katerem so trije razredi in stanovanja za učiteljsko. Šola je zgradila mariborska stavbena tvrdka inž. Šlajmer in Jelenc in so znašali gradbeni stroški okrog pol milijona dinarjev.

Ni čudno torej, če so se vaščani že več dni skrbno pripravljali na ta pomembni dogodek in ni čudno, če se ga je iz srca veselila zlasti šolska mladina, ki so jo starši komaj zadržali zadnje dni doma, ker je vedno skakala okrog nove šole. Praznično se je oblekla vsa vas. Na novem šolskem poslopju in mnogih hišah so vihrale državne zastave. Pred novo šolo, ki stoji v bližini državne ceste, pa so postavili velik slavalok s pomembnim napisom: »Šola, moj drugi dom!« Tu se je na vsezgodaj pričelo zbirati domače in okoliško ljudstvo ter mladina da sprejme in pozdravi najavljene odlične goste. Ob napovedani uri so prispeli zastopnik bana, podbana in banske uprave, okrajni

glavar g. Milan Makar, narodni poslanec g. Krejči, zastopnik učiteljskega društva za desni breg šolski upravitelj g. Klemenčič in drugi. Kmalu za njimi je prispel v spremstvu hoškega dekana g. Šagaia in druge duhovščine odposlanec lavantinskega vladike, stolni prošt g. dr. Vrabec. Došle odlične predstavnike in goste je v imenu krajevnega šolskega odbora pozdravil predsednik g. Lešnik, v imenu šole in otrok šolski upravitelj g. Bogomir Ferk, v imenu občine pa župan g. Papež. Špalir so delale belo oblečene deklice pod vodstvom domače učiteljice g. Brune Puceljve, gasilci in množica ljudstva, ki se je zbrala pri sprejemu. Po uradni pozdravi se je formalni sprevod in krenil od nove šole v vaško cerkvico. Na čelu sprevoda so jahali kmečki fantje, za njimi je šla godba, nato so se vrstili predstavniki državnih in cerkvenih oblasti, nato gasilci in dolga vrsta domačinov in sosedov. V cerkvi jebral slavnostno mašo stolni prošt g. dr. Vrabec, ki se je že v pridigi spominjal pomembnega slavlja. Pri maši je pel mariborski »Jadrani« pod vodstvom požrtvovalnega pevovodje g. Laha. Po maši se je zopet formalni sprevod v prejšnjem redu in je bil stik pred novo šolo.

Ob asistenci dekana g. Šagaia in druge duhovščine je stolni prošt g. dr. Vrabec opravil v slovenščini blagoslovitvene obrede nove šole. Po končanih obredih je prvi pozdravil predstavnike in goste predsednik krajevnega šolskega odbora g. Lešnik in se posebej toplo zahvalil zastopniku bana in podbana okrajnemu glavarju g. Makarju, narodnemu poslancu g. Krejčiju, stolnemu proštu g. dr. Vrabecju in drugim za njihovo plemenito požrtvovalnost. Spomnil se je nato našega junaškega vladarja, ki mu je bila poslana vdanostna brzojavka, nakar je godba zaigrala državno himno. K slavnosti je nato čestital v imenu bana okrajni glavar g. Makar in v zbranih besedah naglasil pomembnost dogodka otvoritve nove šole. Ljubka učenka Lizika Petrovičeva je izročila zastopniku bana velik šop rdečih nageljinov, stolnemu proštu pa šop belih nageljinov korajžen učenec Fr. Trstenjak. Sledili sta priložnostni deklaraciji učenke Milke Lešnikove in Vilija Majheniča. Nato je domači šolski upravitelj g. Bogomir Ferk v daljšem nagovoru orisal dolgotrajno prizadevanje za novo šolo ter je bilo zlasti zanimivo poglavje o šolski kroniki. Spregovorili so še na-

rodni poslanec g. Krejči, Klemenčič in župan Papež. Po končanih govorih je inž. g. Jelenc izročil s primernim nagovorom ključke nove šole predsedniku krajevnega šolskega odbora g. Lešniku, ta pa šolskemu upravitelju g. Ferku z željo, naj bi odpiral novo šolo vedno v jasnem svitu duše in srca ter jo varno zapiral pred vsem, kar bi ogražalo duševno in telesno vzgojo naše ljube mladine.

S tem je bila pomembna slovesnost zaključena. Ljudstvo si je ogledalo novo šolo in se z domačimi radovalo veselega dogodka. Popoldne pa je bilo veliko narodno slavlje, pri katerem je pel mariborski »Jadrani«, ki je poteklo v najlepšem razpoloženju.

Ptuj

Karambol. Do težkega karambola je prišlo na glavni cesti pri Zavrču med dvema avtomobiloma. Erih Ulz iz Maribora je privozil z osebnim avtom proti Varazdinu, od nasprotne strani pa je pribrazil tovorni avto lasti Franca Šoštarja iz Križevljanske Dubrave. Udarce je bil izredno silen, ker je, kakor dognano, osebni avto vozil z brzino 80 km na uro. Čudom čudo so ostali šoferji obeh avtomobilov nepoškodovani, pač pa je škoda, ki jo utrpel lastnik tovornega avtomobila občutnejša, ker je cenjena na 8 do 10 tisoč Din. Kdo je zakrivil trčenje, bo dognala šele sodna preiskava.

Nezgode in nesreče. V ptujsko bolnišnico so pripeljali 27-letnega Andreja Mercarja, posestnikovega sina s Pobrežja. Padel je s skednja in se hudo pobil po vsem telesu, nevarno pa si je poškodoval levo roko. Ista usoda je dohitela 64-letno Marijo Horvatovo, zasebnico iz Placarja. Padla je tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo.

Sejem za prašiče, ki se je vršil v četrtek 16. t. m., je bil razmeroma dobro založen. Prignali so 293 ščetinarjev. Kupčija je bila tokrat slaba, kajti prodali so le 68 glav. Cene za kg žive teže so bile sledeče: debele 6—7 Din, prolenki 5—6 Din, plemenske 5.50—6.50 Din; prasci stari 6—8 tednov so se prodajali po kakovosti, in sicer od 80—150 Din eden. Prihodnji sejem za prašiče bo v sredo 22. t. m.

Smrtna nesreča na Dravi. V četrtek 16. t. m. se je dogodila pri vajah na Dravi ptujske posadke nesreča, ki je zahtevala smrt mladega vojaka. Triindvajsetletni redov Peter Jovanovič, rodom iz beogradske okolice, je padel po nesreči v deročo reko in se utopil. Pomoč je bila takoj pri rokah, vendar je bil Jovanovič že mrtev, ko so ga potegnili iz vode. Prepeljali so ga v mrtvašnico na mestnem pokopališču, kjer ga bodo pokopali.

Slovenska glasbena razstava

Leta 1932. je proslavila Glasbena Matica v Ljubljani 60-letnico svojega obstoja. Ob tej priliki je organizirala glasbeno razstavo, ki je vzbudila v javnosti veliko pozornost. Saj je bil to prvi primer, da se je nazorno prikazala slovenska glasbena kultura, katere je mnogo več kot Slovenci to obče mislimo. V okviru letošnjega jesenskega velesejma od 1. do 10. septembra prirede Glasbena Matica in kulturni delavci na glasbenem področju ponovno pregledno in čim popolnejšo glasbeno razstavo, ki bo vse številne obiskovalce prepričala, da nam v glasbi ne gredo zadnja mesta.

Okvir Glasbene razstave je že izgrajen. Najpoprej bo prikazana narodna pesem, in sicer nje viri, prireditve, ponareda glasbila itd. Poseben zemljevid bo imel zarisano narodno pesem na slovenskem ozemlju. Oddelek za umetno glasbo bo prikazal najstarejše skladatelje, stare korne knjige, molitvenike, rokopise, slovenske pesmarice, pisane in tiskane skladbe do danes, portrete skoraj vseh slovenskih skladateljev, slovensko glasbeno zgodovino po dr. Mantuaniju, glasbeno šolstvo, cerkveno glasbo, življenje glasbenih društev, glasbene instrumente, gramofonske plošče, mladinsko zborovsko literaturo, gledališko glasbo, note i. t. d.

Upamo, da bo ta razstava, ki se pripravlja z vso vestnostjo, zadovoljila po svojem programu in obsegu našo javnost, ki se za glasbeno kulturo zelo zanima. Nameščena bo v veliki paviljonski zgradbi J. Del te zgradbe pa je preurejen v koncertno dvorano, kjer bodo vsaki dan ob 18. uri koncerti instrumentalnega in vokalnega značaja. Malenkostna vstopnina, bo omogočila vsakomur obisk tudi teh res ljudskih koncertov.

Orjaško črno plemo.

Raziskovalec vroče Afrike Viljem Backer je odkril novo črno plemo, sorodno plemenu Watussijev. Novo plemo šteje okrog 3.000 ljudi in so pripadniki naravnost vsi orjaške postave. Nobeden moški ni manjši od 2 metrov in je običajna višina pri njem 2.30 metra.

Kolera v Indiji.

V indijski provinci Madras se je razširila grozna epidemija kolere. Tja je bilo poslanih večje število zdravnikov iz Pekinga, da bi preprečili zlo epidemije, za katero je doslej umrlo nad 2.000 oseb. Delo zdravnikov pa je zelo oteženo, ker se ljudstvo ne pusti cepiti proti kolerei. Tudi angleške zdravstvene oblasti so poslale tja svoje ekspedicije, ker se Angleži boje, da se bo kolera razširila preko mej nesrečne province.

Okakura Kakuzo:

Vrednotenje umetnosti

(Iz »Knjige čaja« prevedeno peto poglavje.)

Kdo pozna troistično pravljico o zmaji harfe?

V sivi preteklosti je stalo v Lungmenski tesni drevo z imenom Kiri, ki je bilo zares pravo čudo gozda. Svoj vršiček je dvigalo k zvezdam, da bi z njimi besedilo; korenine pa je poglobilo v črno zemljo, ovijajoč z njihovimi brončnimi pentljami srebrnega zmaja, ki je v globini dremal. In zgodilo se je, da je neki mogočen čarodej napravil iz tega drevesa čudežno harfo, katere neukročen duh bi mogel prevladati le največji med godbeniki. Dolgo odlele je hranil to glasbilo kitajski cesar v svojem hramu dragocenosti, zastoni je bil trud onih, ki so drug za drugim vabili melodijo iz strun. Kot odjek njihovega vročemu prizadevanju so prihajali iz harfe le grobi zvoki zaničevanja, kar pa ni niti malo sličilo pesmim, ki so jih hoteli peti. Harfa se je upirala priznati svojega mojstra.

Kot slednji je prišel Peh Yu, knez harfistov. Z nežno roko boža harfo, kot da skuša umiriti neuzdanega konja ter lahno glasi po strunah. Pel je naravi in letnim pridelkom, visokim goram in šumečim vodam. In vsi spomini drevesa so se obudili. Še je zajel pomladanski dih njegove vaje. Neugnani slapovi so se v svojem vitju v globel smejali brstečim

rožam. Zaspani glasovi poletja so se zbudili, mehko pršenje dežja, žalostinka kukavice. Posluš! Tuljenje tigra — dolina odgovarja. Jesen je tod; ostro svetli luna na orošeno travo v nočni samoti. Zopet zavladala zima in skozi ozračje s snegom opojeno hite jate divjih labodov in prasketajoči zrcni toče so tleskali v divji veselosti na golo vejevje.

In Peh Ya je menjal način glasu. Pel je o ljubezni. Gozd se je nagnil kot kak goreč ovčar, zatopljen v globino svojih misli. Zgoraj pa je čistila svetle lepe oblake ponosna devica; preide in dolge sence se vijo po tleh, temnejše ko obup. Zopet je menjal občutje. Pel je o vojski, o rožljajočem ieklu in o cepetajočih konjih. V harfi pa je nastala nevihta Lungmenska; zunaj se je pripeljal na blisku, grmeči plazovi so bobneli v dolino. Zamaknjen je želel cesar neba izvedeti, kod je odkritje Peh-Yaove skrivnostne zmage. »Gospod,« se je glasil odgovor, »drugi so se izgubili, ker so peli o sebi. Jaz sem to prepustil harji, naj svobodno izbira pesem, in zares nisem vedel, ali je harfa Peh-Yaeva ali je Peh-Ya harfin.«

Tale pripovedka prav dobro osvetljuje skrivnost vrednotenja umetnosti. Mojstrska dela so simfonije, igrane na naših najnežnejših občutkih. Prava umetnost je Pei-yoh in mi smo Lungmenska harfa. Če se nas dotakne nežna roka lepega, tedaj se prebude najskrivnostnejše strune našega bitja, mi drhtimo in besedimo, kot bi odgovarjali klicu. Duh govori duhu. Prisluskujemo neizrečenemu, gleda-

mo nevidno. Mojster vzbuja glasove, o katerih biti se nam še sanjalo ni. Dolgo pozabljeni spomini se vračajo z novim pomenom. Od strahu zadušene želje, hrepenenja, katere nismo upali niti spoznati, se prikažejo v mladostni svežini. Naša duša je platno, na katero nanaša umetnik svoje barve. Njegovo prelivanje je naše občutje; njegova poltemna svetla radost, temna žalost. Mojstrsko delo smo mi in mi smo mojstrsko delo.

Za umetnostno vrednotenje razumevno občevanje duš mora temeljiti na obojestranski uslužnosti. Gledalec mora gojiti občutje, da dano dojam, umetnik pa mora znati, da dano razodene. Kobori Enshu, ki je bil sam Duimyo, je zapustil naslednje znamenite besede: »Veliki slikar se bližaj kot velikemu knezu!« Če hočeš razumeti mojstrsko delo, moraš preden na kolena pasti in z zadržujočim dihom slediti tudi najneznatnejšim njegovim odrazom. Neki veliki vrednotnik Sunga je naslednje priznal: »V mladih letih,« je del, »sem hvalil mojstre, katerih slike sem ljubil; ko pa je moje mnenje dozorevalo, sem sam sebe hvalil zato, da sem ljubil ono, kar so mi bili mojstri izbrali, da naj bi ljubil!« Zares pomilovalno je, da je med nami tako malo takih, ki bi si resnično trudili doumeti občutja mojstrov. V trmasti nevednosti se branimo izpolniti napram njim preprosto zapoved vljudnosti in zamujamo le prevečkrat pojedino lepote, ki stoji na mizi pred nami. Vedno nam mudi umetnik, naš glad pa ostane le zato nepojen, ker ne znamo vrednotiti.

Čuteči si bo prisvojil mojstrsko delo, če se bo čutil nekako pritegnjenega po zvezi določenega tovarištva. Mojstri so nesmrtni, kajti njih ljubezen in njih strah vedno in vedno živita v nas. Najprej je to duša in ne roka, človek in ne tehnika, ki nam govori čim bolj človeški je klic, tem bolj globok je naš odgovor. Prav temu skrivnemu dogovoru med mojstrom in med nami moramo biti hvaležni za čutenje trpljenja in veselja junaka in junakinje v poeziji in prozi. Chikamatsu, naš japonski Shakespeare, je naznačil rok — posvečenje občinstva v skrivnost pisatelja — kot enega najlepših in najvažnejših principov dramatičarja. Različni njegovih učencev so mu predložili dela v presojanje, ali le eden izmed njih je prejel priznanje. Bilo je delo, katero je v množičnem spominjalo na veseloigro zmotnjav, kjer morata dva brata dvojčka zaradi daljšega zamenjavanja trpeti. »V tem-le delu,« je menil Chikamatsu, »je pravi duh drame, zato namreč, ker se obrača tudi k občinstvu. Gledalec več vé kot igralec. Oni vedo, kod je zmota in so usmiljeni z ubogima postavama na deskah, ki nedolžni hitita v svojo smrt.«

Veliki mojstri, pa Vzlioda kot Zapada, niso nikdar puščali v nemar veljave sugestije kot sredstva, s katerim so vpevali gledalca v zaupanje. Kdo bi mogel motriti mojstrsko delo ne da bi občutil spoštovanje pred silno daljavo misli, ki se odpre? Kako so nam ljube in zaupne;

(Se bo nadaljevalo.)

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

Kako dolgo so tokovi valov gnali ubežnike v njihovi čudežni lupini proti večerni strani, Savadagak ni vedel in tudi ostali ne. Vedeli so samo eno, da so prestrašeni in izmučeni do skrajnega konca in si ne morejo pomagati. Prepuščeni so bili igri hudomušne usode in njenih namenov, v katero so se popolnoma vda li. Bilo jim je vseeno, kaj se z njimi zgodi. Njihove duše so otopele od smrtnih grozot. Niso več ne vzdihovale ne molile. Zanje je bilo takrat vse brezpomembno, prav za prav tudi že dokončano. Predolgo je trajal smrtni boj in strah.

Bilo je sredi strašne črne noči, ko se je njihova galeja še enkrat naglo dvignila na ogromni val, padla potem silno naglo navzdol in obsedela napol razbita na nečem trdnem. Potem so še nekaj časa butali vanjo valovi, a postajali so manjši in redkejši. Ko se je zbudilo mračno jutro, je stala vsa na kopnem. Savadagak, ki se je prvi prebudil iz nezavesti, v katero je bil zapadel zaradi popolne telesne in duševne izčrpanosti, je začuden opazil, da jih je besneče morje vrglo na manjši otok, obrasel v notranjosti s tropičnim pragozdom.

»Kje so, kaj se jim je zgodilo?« je vzkliknil prestrašeno, se ozrl naokoli in opazil poleg postrani nagnjene galeje na obrežnem pesku negibno, skoraj docela nago prinčovo telo. Z vsemi svojimi silami se je opotekel k njemu, ga strel in skušal dvigniti.

Dvignil se je in pričel premikati razbolene ude. Zdelo se mu je, ko da bi bil pretepen. Noge so mu v kolenih klecale, v komolcih in zapestjih ga je skelelo, po glavi pa mu je šumelo, ko da bi se v njej bili drug z drugim podivjani morski valovi. Le s težavo se je spomnil grozot, ki jih je preživel in svojih dragih, ki so bili z njim na galeji.

»Mrtev?« se je prestrašil, položil uho na prinčeva prsa in prisluškoval. Srce je še bilo, a rahlo, pojemajoče. Pričel ga je dvigati in dvigati in naposled se mu je res posrečilo spraviti vanj nekaj več življenja, vendar se nezavestni Aftagad še vedno ni prebudil iz omedlevice.

Savadagak ga je prenesel na mah in nizko travo ter odhitel na galejo. Po napol porušeni lestvi je splezal v podkrovlje, kjer je našel v nekem kotu kopico teles: princezo Evalasto, Buramaka, Isto,

Upo in dva vojščaka. Ležali so negibno drug poleg drugega ali drug na drugem. Samo eden obeh vojščakov je globoko hropel in rahlo vzdihoval. Njega je pribočnik prvega stresel. Vojščak je odprl mrzlične oči in ga izgubljeno pogledal:

»Kaj se je zgodilo?« je kriknil Savadagak, a vojščak mu ni odgovoril. Pribočnik ga je zavlekel proč, dvignil Isto in jo odnesel na prsto. Predramila se mu je že na rokah, ga najprej začudeno pogledala, nato se pa privila k njemu in zaihtela. Z velikim naporom je med ihtenjem zajecjajala:

»Moj najdražji!«
»Hvala ti, o veliki solnčni luti!« je vzkliknil Savadagak, odnesel dekle na trato in ga položil na tla poleg princa.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašala Isto, ki se je polagoma docela predramila.

»Kje smo?«
»Na neznani otoku,« je odgovoril Savadagak, »rešeni.«

»Rešeni...«
»Da, rešeni.«

»In ostali?«

»Znosil jih bom po vrsti sem; morda so še vsi živi.«

Pribočnik se je vrnil na galejo in prinesel počasi iz podkrovlja vse, razen Buramaka. Z njegovo pomočjo in s sodelovanjem Iste so se vsi predramili in zavedeli. Trije vojščaki so vstali sami in prilezli brez tuje pomoči iz razbitin,

enega so morali predramiti, a je bil sicer nepoškodovan, drugi je bil bolan in se ni mogel geniti, dva sta bila ranjena, zadnji, ki so ga še našli pri veslih, je pa bil mrtev. Ko je pribočnik vse preiskal in preštel, je ugotovil, da manjkata samo dva. Izginila sta bila iz galeje na morju in se utopila. Čez dobre pol ure so bili ubežniki vsi zbrani na trati pred gozdom, kamor so prenesli tudi še vedno nezavestnega Buramaka. Najslabši je bil Aftagad. Napori grozot so mu izčrpali vse telesne sile, da je jedva mogel sedeti in govoriti, dočim je pokazala princeza Evalasta nenavadno odpornost, kakor sploh tudi Isto in Upa. Upa se je trudila na vse načine, da bi obudila Buramaka iz nezavesti, a zaman, in Savadagak je naposled odredil, naj puste tekača pri miru, da si odpomore sam. Namazali so mu že celečo se rano z Arikdinilim mazilom, mu jo na novo prevezali ter ga nato zavili v tople odeje. Prav tako so storili tudi z obema vojščakoma in z bolnikom, ki ga je tresla strašna mrzlica, katere tudi čarovnica pijača dolgo ni mogla premagati.

»Kaj sedaj?« je vzkliknil zdvojeno Aftagad. »Kaj naj počnemo?«

»Uboriti se moramo tu,« je dejal Savadagak. »počakati, da si opomoremo, potem pa bomo skušali popraviti galejo in nadaljevati pot.«

(Se bo nadaljevalo.)

Sport včerajšnje nedelje

Poraz SK Železničarja — Mednarodne plavalne in skakalne tekme na Mariborskem otoku — Veslaške tekme — Kolesarske dirke — Teniški turnir Beograd : Maribor

SK Südbahn (Gradec): SK Železničar 4:2 (2:1).

Na igrišču SK Železničarja se je včeraj popoldne odigrala mednarodna prijateljska tekma med domačim SK Železničarjem in njihovimi kolegi iz Gradca, igralci SK Südbahna. Gradčani igrajo v graškem nogometu važno vlogo in so po jakosti trenutno na četrtem mestu I. razreda. Ker se je pričakovala dobra in zanimiva igra, se je na igrišču zbralo do 500 gledalcev, med njimi precej Gradčanov, in to kljub istočasni prireditvi na Mbr. otoku. Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

Südbahn: Gabler, Pottinger, Polegeg, Montag, Tasilo, Zwon, Wicha, Ehrengross, Kadleta, Mohapp in Haubner.

Železničar: Švaighofer, Frangeš III, Antoličič, Turk, Frangeš I, Škof, Lešnik, Pezdíček, Eferl, Pavlin, Ronjak.

Že začetek tekme je pokazal, da sta si nasprotnika enakovredna tekmeča in da bo šlo trdo za zmago. Napadi so se vrstili sedaj pred tem, sedaj pred drugim golom. Slika se ni menjala vso tekmo. Zmaga gostov je v isti meri nezaslužena, kot je nezaslužen poraz domačih. Poteku bližnji bolj odgovarjati neodločen rezultat, po zrelih prilikah za gole pa bi morali visoko zmagati domačini. Tekma je bila izredno živahna, a tudi za oko prijetna.

Gosti so v polni meri opravičili svoj dober glas. Razpolagajo s fizično močnimi igralci, ki so pa tudi dobri tehniki. Vsi deli moštva so izenačeni, posebno pažnjo pa zaslužijo izredno hladnokrvni in preudarni vratar, srednji krilec in leva zvezda. Strelce v napadu nimajo, zato pa znajo izrabiti zrele situacije. Ta odlika jim je pripomogla do štirih golov.

Domači Železničarji za nasprotnikom niso prav nič zaostajali, če bi ne imeli smo le in če bi imel napad večjo prispebnost, bi prav lahko zmagali s precejšnjo razliko. Marsikateri dobro mišljen strel napada bi ob nekoliko večji sreči obsedel, vsaj pol ducata zrelih priložnosti pa je bilo zanemarjenih. To je bila tudi edina napaka teama, ki je sicer lepo prihajal v nasprotnikovo polovico. Krilska vrsta je bila na mestu, posebno neumorni Frangeš. Branilca sta včasih pokazala precejšnjo nesigurnost, v splošnem sta bila dobra. Za vratarja Schweighoferja je bila tekma prva večja preizkušnja, ki jo je pa preстал odlično. Kot celota se je moštvo mnogo popravilo od zadnjih tekem. Želeti bi bilo, da bi prišel v napad zanesljiv strelec, od katerega bi bil odvisen velik del uspeha.

V vodstvo so prišli prvi gostje. Domači vratar je bil pri tem голу povsem pasiven. Po krasni solo-akciji je nato izenačil Pavlin. Tik pred koncem prvega polčasa so prešli gostje zopet v vodstvo. Uvodoma drugega polčasa je izenačil z glavo Pezdíček. Do konca je imel Železničar več zrelih prilik za zvišanje, medtem ko so gostje v nekaj predorih dosegli še dva gola in si tako zagotovili zmago.

Tekmo je sodil g. Nemec.

Ostale nogometne tekme.

Murska Sobota: SK Austria (Gradec): SK Mura 6:3 (2:3).

Celje: SK Rapid (Maribor): Atletik SK 3:3 (2:2).

Zagreb: Hašk: Ilirija 3:0 (1:0).

Sarajevo: Sašk: Hajduk (Split) 3:2 (1:1); Slavija: Hajduk (Split) 0:0.

Beograd: BASK:SSK (Skoplje) 9:2 (1:2); Jugoslavija: ŽSK (Vel. Bečkerek) 14:0 (5:0).

Apatin: BSK: Tri zvezde 3:2.

Osiijek: Concordia: Hajduk (0) 0:0.

Niš: Gradianski: Sparta (Zemun) 4:2.

Gradec: FC Wien: FC Graz 7:0.

Dublin: Rapid (Dunaj): Bohemians 8:0.

Mednarodne plavalne tekme na Mariborskem otoku.

Mariborski otok je bil včeraj popoldne pozorišče velikih mednarodnih plavalnih in skakalnih tekem, ki jih je organiziral Mariborski akademski sablaški klub. Tekmovanja sta se udeležili ekipi GAK iz Gradca, KAC iz Celovca in mariborski plavalci. Prijavljeni ekipi SK Ilirije in zagrebške Concordije pa nista prišli v Maribor. Vsega skupaj je včeraj startalo 42 tekmovalcev in tekmovalk, in sicer 12 iz Celovca, 11 iz Gradca in 19 iz Maribora. Spored prireditev je bil zelo obširen in se je izvedlo 20 plavalnih tekem skoraj vseh kategorij, 43 skokov in 3 waterpolo tekem. Zaradi ogromnega razporeda je razumljivo, da organizacija ni bila taka, kot bi morala biti, vendar pa so se posamezne točke hitro vršile in se je vsa prireditev končala v najlepšem redu, za kar gre v prvi vrsti zasluga neumornemu tajniku MASKA g. dr. Pihlerju. Prireditvi so med drugimi prisostvovali tudi senator g. dr. Ploj, okrajni glavar g. Milan Makar in mestni župan g. dr. Lipold.

V celotnem razmerju točk so si prvo mesto priborili Gradčani (98), 2. Celovec 91, 3. Maribor 77 točk. V waterpolu so bili doseženi naslednji rezultati: KAC: Maribor 4:0 (2:0); KAC: GAK 2:1 (2:0); GAK: Maribor 3:0 (2:0).

Zaradi pomanjkanja prostora bomo objavili rezultate v posameznih disciplinah v jutrišnji številki.

Veslaške tekme na Dravi.

Mariborski veslaški klub je včeraj popoldne izvedel na Dravi drugi del razporeda veslaških tekem ob priliki Mariborskega tedna. Tekmovalo se je v štirih disciplinah, in sicer enosedezniki, dvosedezniki, (gospodje v dvoje in mešani pari) in gusarji. Start je bil pri mostu na Mariborskem otoku, cilj pa Ob bregu bližu Kärferjevega kopališča. Rezultati v posameznih kategorijah so bili naslednji:

Enosedezniki: 1. Čaks (Rapid) v času 8:20; 2. Usser (Studenec) 8:23; 3. Švajger (MVK) 8:55; 4. Mlinerič (R) 9:03.

Dvosedezniki (gospodje) 1. Fras-Huber (Žel.) v času 7:55; 2. Fišer-Podkrižnik (R) 8; 3. Heller-Ivič (R) 8:04; 4. Zimtauer-Visnovič (R) 8:15; 5. Spendl-Zajc (MVK) 8:30.

Dvosedezniki (mešani pari): 1. Heller-Berlekova (R) 8:06; 2. Fras-Muhičeva (Ž) 8:17; 3. Thür-Brandstätter (R) 8:19.

Gusarji: 1. čoln SK Železničarja v času 8:40; 2. MVK 8:46; 3. Studenški SK 8:50.

Medklubske kolesarske dirke SK Železničarja.

Včeraj popoldne je priredil SK Železničar na svojem novem igrišču ob Tržaški cesti medklubske kolesarske dirke. Na startu so bili kolesarji vseh mariborskih klubov. Rezultati so bili naslednji:

Juniorji (10 krogov, 4300 m): 1. Šunko (Maraton) v času 7:47.

Seniorji (50 krogov, 21,5 km), glavna dirka: 1. Štefan Rozman (Železničar) v času 48:25,2.

Seniorji, izločilna dirka: 1. Rozman (Ž).

Seniorji, handikapna dirka:

Končni placement po točkah je naslednji: 1. Rozman 18 točk, 2. Šunko (Maraton) 15, 3. Engler (Žel.) 11; 4. Kemperle (Maraton) in 5. Zadravec (Edelweiss).

Pred zaključkom dirk se je tekmovalo za rekordno hitrost na dirkališču in je dosegel Rozman na 430 m čas 39,5 sekund, to je približno 40 km na uro.

Posest

NAPRODAJ POSESTVO
v bližini železniške postaje Ruše z gostilno, žago in lesno industrijo. Cena približno 500.000 Din, plačljivo deloma tudi z vložnimi knjižicami mariborskih denarnih zavodov. Informacije daje Posojilnica v Rušah. 3429

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
oddam takol gospodu. Aleksandrova cesta 14. 3417

ODDAM TAKOJ SOBO
in kuhinjo dvema osebama. Tržaška c. 5. ogelj Primorske 3435

OPREMLJENO SOBO
oddam enemu ali dvema gospodom. Maistrova ul. 17-II, vrata 12. 4332

Prodaj

»FORD«-AVTO,
tovorni, skoraj nov, radi družinskih razmer takol poceni prodam. Naslov v upravi »Večernika«. 3378

KOLO

dobro ohranjeno, naprodaj. Koroščeva ul. 20-II. Maribor. 3436

Stanovanje

STANOVANJE
lepo, 4-sobno, s pritliklinami, takol oddam. Vdrašati: Trubarjeva ulica 5. 3440

Službo dobi

RABIM POSTREŽNICO
za nekaj ur dnevno. Trgovina. Vetrinjska 6. 3434